

We zeggen het maar even voor de zekerheid: printen is alleen toegestaan voor persoonlijk gebruik. Het is niet supersympathiek om dit artikel te verspreiden. Sterker nog: het is verboden. Gelukkig is het heel eenvoudig om anderen een Blendle-linkje te sturen. Delen kan dus altijd!

Klimaatverandering stuwt warme week naar record

Azorenlucht belangrijkste factor voor zacht begin november

JOEP ENGELS, REDACTIE WETENSCHAP

Het regent deze dagen records in De Bilt. Zelden was het in Nederland begin november zo warm. Enkele dagen gingen als warmste ooit de boeken in en zaterdag werd de hoogste gemiddelde dagtemperatuur in november bereikt: 16,4 graden. Het record stond met 15,9 graden op 3 november 2005. Ook de eerste tien dagen van november worden warmer dan ooit: waarschijnlijk 12,1 graden gemiddeld - 2005 had het record met 11,3 graden.

De belangrijkste oorzaak voor deze uitzonderlijke warmte is een aanhoudende zuidwestelijke stroming die zeer zachte lucht uit de Azoren aanvoert. De warme wind krikt de temperatuur met 8 gra-

den op. Maar door de opwarming van de aarde krijgt de temperatuur een extra zetje waardoor nu records worden gebroken die honderd jaar geleden nog buiten bereik lagen, zegt Geert Jan van Oldenborgh van het KNMI.

Om een weerrecord te vestigen, moeten alle omstandigheden meewerken, legt hij uit. Een eeuw geleden was 6 graden een normale temperatuur voor begin november - gemiddeld over een etmaal. Een warme Azorenlucht kon daar dus ruim 14 graden van maken, maar met 8 graden extra zit die factor wel op de toppen van zijn kunnen.

Van Oldenborgh heeft de temperatuurreksen van de afgelopen eeuw geanalyseerd. Daaruit blijkt dat een warme dag als afgelopen zaterdag honderd jaar geleden hooguit eens in de 750 jaar voorkwam. "Zeg maar dat zo'n dag toen vrijwel onmogelijk was."

Maar in die eeuw is de aarde 1 graad opgewarmd. In Nederland is het zelfs gemiddeld (in november) 2 graden warmer. En kan het dus wel. Van Oldenborgh: "Een dag als zaterdag komt nu eens in de dertig, veertig jaar voor".

De opwarming van de aarde gaat nog wel door. Eind deze maand is in Parijs een klimaattop waarin wordt gepoogd de opwarming te beperken tot 2 graden. Velen betwijfelen of dat doel wordt gehaald, maar bij een mondiale temperatuurstijging van 2 graden wordt Nederland zeker 2,3 graden warmer, verwacht het KNMI.

Van Oldenborgh heeft voor Trouw nagerekend wat dat betekent voor de records. Zo'n dag als zaterdag zal dan elke twee jaar in november voorbijkomen. En die eerste tien dagen van de maand, die honderd jaar geleden nooit zo warm konden worden, bereiken dan elke vier jaar de waarden van 2015.

Van Oldenborgh: "Nu is dat eens in de twintig jaar. Dat vinden wij in De Bilt nog altijd uitzonderlijk."

6° C

gemiddeld in november

+ 8° C

vanwege wind uit de Azoren

+ 2° C

door klimaatverandering

= 16° C

recordtemperatuur